

en Mængde nyttige Oplysninger og Raad. Et Kapitel, som sikkert ogsaa vil interessere mange, er Afsnittet om Sport og Atletik.

Værket er fuldt af statistiske Tabeller, gode Kort og Fotografier, og et udførligt Sagregister gør det let at udnytte de mange Oplysninger, som gives. Det er faktisk en Bog, som baade Turisten og Geografen kan have Nytte af, og som bør kendes og anvendes af enhver, der paa en eller anden Maade kommer til at beskæftige sig med Finland.

Sophie Petersen.

Felipe Guaman Poma de Ayala: Nueva Corónica y Buen Gobierno. Travaux et Mémoires de l'Institut d'Ethnologie, T. XXIII. Paris 1936. — XXVII + 1179 S., 18×27 cm.

Nærværende Tidsskrift har gentagne Gange optaget Artikler, som helt eller delvis beskæftigede sig med den peruanske Indianer Poma de Ayalas Haandskrift: „Nueva coronica y buen gobierno“, der opbevares paa det Kongelige Bibliotek i København (Geografisk Tidsskrift, Bd. 28 p. 47—48, Bd. 37 p. 95—143 og 185—186). Fra fransk Side har man med Iver kastet sig over Arbejdet med at faa dette værdifulde Haandskrift udgivet, og Resultatet foreligger nu i et omfangsrigt Værk udsendt af det franske Société d'Ethnologie, under Redaktion af Professor Paul Rivet, den kendte Amerikanist i Paris.

Den foreliggende Udgave af Haandskriftet er en fotograferet Facsimileudgave, udført i samme Format som Originalen. Den indledes med en kort Fortale af Professor Rivet, hvori der gives en kronologisk Oversigt over de hidtil udgivne Publikationer, der enten udelukkende beskæftiger sig med Haandskrift eller delvis henter deres Materiale derfra. Derefter følger en Indledning af Ricard Pietschmann, i sin Tid Leder af Universitetsbiblioteket i Göttingen, Sarmiento de Gamboas Oversætter og Haandskriftets Opdager, som havde planlagt en Udgivelse af Værket i Oversættelse, men ikke naaede at bringe denne Plan til Udførelse inden sin Død. Indledningen er en fransk Oversættelse af Pietschmanns første Artikel om Haandskriftet.

Det skal siges straks, at bortset fra, at der nok kunde have været ofret en bedre Kvalitet Papir paa Udgaven, synes denne at tilfredsstille alle de Fordringer, der kan stilles til en Facsimilegenivelse. Dette skyldes ikke mindst det meget dygtige Arbejde, der er blevet udført under Fotograferingen, som er foregaaet paa det Kongelige Biblioteks Atelier. Skønt meget velbevaret, nedsættes Originalens Læselighed paa næsten hver eneste Side ved, at Skriften

i Aarenes Løb har arbejdet sig gennem Papiret og nu træder frem som en forvirrende og klattet Spejlskrift paa de tilsvarende modstaaende Sider; navnlig paa de øverste 5—7 cm. af hver Side gør dette sig gældende, sine Steder til betydelig Gêne for Læseren. Det vanskelige og meget omstændelige Retoucheringsarbejde, hvorved saa at sige hver Kvadratedcentimeter af de 1200 Sider er blevet renset for alle disse uvedkommende Klatter og Flueben, er udført af Bibliotekets Fotografer med den største Omhu; herved er opnaaet ikke blot at Illustrationerne staar smukt i sort paa rene og hvide Flader, men, hvad der er af endnu større Betydning: Gengivelsen er i adskillige Tilfælde langt lettere læselig end Originalen, idet Retouchøren ikke blot har behandlet de ubeskrevne Flader af Bogens Sider, hvor Urenhederne ikke generer nævneværdigt, selv om de selvfølgelig kan betragtes som Skønhedsfejl, men hver enkelt Linie i hele Haandskriftet er gaaet efter, saa at alle Bogstaverne i Gengivelsen nu staar rent og klart. Hvor stor en Forbedring dette er for Læserne vil øjeblikkelig fremgaa af en Sammenligning mellem vilkaarligt valgte Sider af Originalen og Gengivelsen, men navnlig paa de stærkt medtagne Sider 190—196, der indeholder meget vigtige Oplysninger om Aldersklasseinddelingen af det gamle Perus Befolkning, er det særlig iøjnefaldende.

Skønt man som Dansk selvfølgelig maa beklage, at det ikke faldt i Danmarks Lod at besørge Udgivelsen af dette enestaaende Dokument, der som Følge af en gaadefuld, hidtil uopklaret Skæbne har fundet sit endelige Hvilested i Danmark, kan man ikke tilbageholde en oprigtig Lykønskning til Société d'Ethnologie for den Maade, hvorpaa det har ført dette betydningsfulde og store Arbejde til Ende.

Manuskriptets store Betydning for Amerikanistiken er allerede for længst godtgjort, idet det endnu før sin Udgivelse har dannet det delvise Grundlag for to vigtige Monografier, nemlig G. Montell: „Dress and Ornaments in ancient Peru“ (Göteborg 1929), og R. Le-villier: „Don Francisco de Toledo, supremo organizador del Perú“ (Madrid 1935). Efter at Haandskriftet nu er udgivet, kan man sikkert forudse Fremkomsten af et større Antal Publikationer i den nærmeste Fremtid, som alle øser af dets næsten udtømmelige Kildemateriale, da det jo nu er blevet tilgængeligt for alle, der beskæftiger sig med amerikanistiske Studier, og kan erhverves for den relativt overkommelige Pris af 275 Fr. Derimod vil der sikkert gaa endnu nogen Tid, inden en kommenteret Oversættelse til et letforstaaeligt Nutidssprog ser Lyset; Haandskriftets mægtige Sidetal gør Oversættelsesarbejdet næsten uoverskueligt, samtidig med at de

mange og lange Quichuaafsnit forudsætter et indgaaende Kendskab til det gamle peruanske Sprog, der staar de europæiske Sprog saa fjernt.

Jens Yde.

Knud Rasmussens Saga. Ill. & Kort. 127 S. København 1936. 8°, af Kaj Birket-Smith. Chr. Erichsen's Forlag.

Redaktøren af Geografisk Selskabs Tidsskrift har anmodet mig om at anmelde Dr. *Kaj Birket-Smith's* ovenanførte Bog.

Det er ikke uden Betænkelighed, at jeg gør dette, fordi Emnet: *Knud Rasmussen* og hele hans store Livsarbejde er saa vældigt og omfattende, at det vel egentlig, som Forfatteren ogsaa bemærker et Sted, kun kan bedømmes udtømmende gennem en Gennemgang af alt det meget, *Knud Rasmussen* selv har skrevet og udført. Han naaede endda ikke at faa bearbejdet alt, hvad han havde gjort Forarbejde til. Det vil derfor paa Forhaand være naturligt at tro, at Forfatteren ikke indenfor Bogens 127 Sider skulde kunne naa at faa saa godt som alting med.

Dette er imidlertid lykkedes, og Emnet er behandlet med en Kærlighed og Omhu og en sikker Oversigt over Stoffet, som kun kan ventes af den, der er kommet i Berøring med *Knud Rasmussen*, „saa nær som kun Ekspeditionslivet kan gøre det“.

Paa en heltud tilforladelig Maade er det lykkedes Forfatteren at give os *Knud Rasmussen's* Personlighed, hans *Ego*, der i dennes egne Øjne var saa ringe, men for os andre saa mægtig, med saa mangfoldige og enestaaende Karaktertræk, at han ganske naturligt er kommet til at staa som en Helteskikkelse.

Det er let at forstaa, at Polarforskere og Videnskabsmænd saa op til *Knud Rasmussen* og beundrede ham for hans Energi, hans sikre Omdømme og store Indsats, men hvorledes gik det til, at han overalt blev set op til og beundret med en Hjertelighed, der ikke alene kunde skyldes ovennævnte Egenskaber?

Forfatteren giver os Svaret, naar han (Pag. 116) skriver: „Personlig Kritik giver han aldrig Luft, lige saa lidt som man hos ham finder det svageste Tilløb til den forlorne Form for Selvhævdelse, der direkte eller indirekte søger at sætte sig selv i Positur paa Medarbejdernes Bekostning. *Tværtimod er en Fremhæven af Kammeraternes Arbejde det stadigt klingende Ledemotiv i disse Værker (fremhævet her)*“, og man kan føje til, naar han holdt Foredrag.

Naar man erindrer sig de mange Foredrag rundt om i mange Lande, som *Knud Rasmussen* har holdt og de mange Mennesker, han derved direkte og indirekte kom i Berøring med, hans muntre